

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Sendt pr. mail til loa@kum.dk, lln@kum.dk og ntv@kum.dk

Høringsvar vedr. høring over Europa-Parlamentets holdning til direktivforslag om ophavsret på det digitale indre marked

Den 2. oktober 2018
Sag.nr. S-2018-659
Dok.nr. D-2018-19762
ds/yk

Akademikerne/UBVA takker for muligheden for at komme med bemærkninger til ovennævnte høring.

AKADEMIKERNE

THE DANISH CONFEDERATION
OF PROFESSIONAL ASSOCIATIONS

Det er Akademikernes/UBVA's grundsynspunkt, at frivillige og fleksible aftaler, gerne kombineret med aftalelicens, er den mest hensigtsmæssige måde at håndtere ophavsretten på i praksis. Denne aftalemodel er bedre end undtagelser fra ophavsretten og fribrugsregler. Derfor er Akademikerne/UBVA positiv over for alle ændringer, der går i denne retning, og vi er imod alle ændringer, der går i den modsatte retning.

Nørre Voldgade 29, 2. sal
DK - 1358
København K.

Et centralt punkt for de forskere og andre ophavsmænd, som Akademikerne/UBVA repræsenterer, er art. 4 om undervisning. Vi kunne godt have tænkt os nogle bedre formuleringer, jf. vores høringssvar i efteråret 2016, men det kompromis, der ligger både i Parlamentets og Ministerrådets tekster kan accepteres. Det skyldes, at det fortsat vil være muligt at bruge den aftalelicensmodel, vi kender i ophavsretslovens § 13, på undervisningsområdet og derigennem både sikre en bred adgang til at anvende beskyttet materiale i undervisningen og samtidig sørge for en rimelig vederlæggelse til ophavsmændene. Det forudsættes i den forbindelse, at Danmark vil benytte sig af muligheden for at videreføre aftalelicensen gennem brug af "licence override"-bestemmelsen; dette er en afgørende forudsætning for Akademikerne/UBVA.

T +45 3369 4040
E ac@ac.dk
W www.ac.dk

I denne forbindelse tillægger Akademikerne/UBVA det stor positiv betydning, at Parlamentet i modsætning til Ministerrådet i art. 6(2) har valgt også at referere til det fjerde afsnit i art. 6(4) i infosoc-direktivet. Det lyder umiddelbart meget teknisk, men det er overordentlig vigtigt i praksis. Brugere skal således ikke have mulighed for at få adgang til digitalt materiale uden hensyn til kopispæringer og andre tekniske beskyttelsesordninger (jf. art. 6(4) i infosoc-direktivet), fx når forlag stiller undervisningsmateriale til rådighed online på licenseringsvilkår, dvs. på basis af en kontrakt. Kommissionens oprindelige forslag ville fuldstændig underminere interaktive online-tjenester med

undervisningsmateriale. I art. 6 bør der således også henvises til 4. afsnit i art. 6(4) i infosoc-direktivet, således som Parlamentet har foreslået.

Vi kan notere, at Parlamentets tekst ikke indeholder en art. 9 a om aftalelicens, som Ministerrådet har vedtaget i sin fælles holdning, UBVA henstiller, at den danske regering har det som en topprioritet under trilogforhandlingerne – herunder Ministerrådets fastlæggelse af et mandat hertil – at arbejde for at få art. 9 a i rådets tekst, uden yderligere fravigelser i forhold til den danske aftalelicensmodel, gennemført i det endelige direktiv. Det vil være et betydeligt fremskridt set med danske briller og stemme overens med det ønske, som et enigt Folketing har vedtaget om at understøtte aftalelicensmodellen i direktivforhandlingerne.

Akademikerne/UBVA kan på ingen måde støtte Parlamentets forslag til Betragtning 21 a og 21 b om brugergenereret indhold m.v. Ud over at disse præambelbetragtninger ikke giver nogen mening, når de ikke er knyttet op på en bestemmelse i direktivteksten, må en undtagelse for brugergenereret indhold siges at indebære et stort og uacceptabelt indgreb i den ophavsretlige eneret. Brug af beskyttet indhold ud over den traditionelle citatet er ikke hjemlet i internationale ophavsretstraktater; i lighed med andre former for brug af et beskyttet værk i oprindelig eller ændret skikkelse er den eneste rigtige metode, at der indhentes samtykke hos rettighedshaveren, enten individuelt eller via en kollektiv forvaltningsorganisation. I øvrigt vil det stride mod grundlæggende principper for vedtagelse af EU-retsakter at overveje et så vidtgående indgreb, når Kommissionen ikke har gennemført et impact assessment om en undtagelse om brugergenereret indhold.

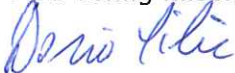
På samme måde må UBVA tage afstand til Parlamentets forslag til Betragtning 13 a, der tillader medlemsstaterne at indføre yderligere undtagelser fra ophavsretten ud over rammerne i infosoc-direktivet, medmindre rettighedshaverne har taget forbehold. Dette er helt urimeligt og vender ophavsretten på hovedet; det er hverken hensigtsmæssigt eller i overensstemmelse med internationale ophavsretstraktater, at beskyttelsen skulle være afhængig af, om en rettighedshaver udtrykkeligt har reserveret den pågældende retsbeskyttelse. Et sådant system er man i dansk og europæisk ret gået væk fra for over 100 år siden, og der er ingen grund til at genintroducere det.

Vi har grundlæggende sympati for art. 12 i direktivforslaget, der sikrer, at forlæggere fortsat kan få adgang til vederlag gennem kollektive vederlagsordninger. Vi må imidlertid på det kraftigste tage afstand fra det tillæg, som Ministerrådet har foreslået, som inkluderer biblioteksafgiften i bestemmelsen. Biblioteksafgift er en kunststøtte til fordel for forfattere, ikke forlæggere. sådan er det, og sådan skal det fortsætte med at være. Derfor finder vi, at det er afgørende vigtighed, at det er Parlamentets udgave af art. 12 – hvor biblioteksafgift ikke er med – der bliver vedtaget i det endelige direktiv.

Akademikerne/UBVA støtter Parlamentets forslag til art. 13. Dette vil være en vigtig milepæl for at sikre, at også internetplatforme respekterer ophavsretten og betaler rimelige vederlag til rettighedshaverne.

Vi synes, at Parlamentets ændringsforslag til art. 14-16 a er rimelighed og fornuftige. Det er således et betydeligt fremskridt, når det i art. -14 foreslås at knæsesætte et princip om et rimeligt og passende vederlag til ophavsmændene i forhold til bl.a. udgivere. Og det er vigtigt i art. 16 a at fastsætte en regel om udnyttelsespligt og tilbagefaldsret i store træk svarende til bestemmelsen i den danske ophavsretslovs § 54. Vi vil kraftigt anbefale, at den danske regering vil arbejde for, at disse ændringsforslag fra Parlamentet bliver accepteret af Ministerrådet i trilogforhandlingerne.

Med venlig hilsen

Dario Silic

Juridisk chefkonsulent

M: +45 21 35 37 28

ds@ac.dk

Morten Rosenmeier

Formand for UBVA (Udvalget for beskyttelse af videnskabeligt arbejde), professor, ph.d.

M: +45 20 34 08 87

E: morten.rosenmeier@jur.ku.dk